

Försvarsutskottets yttrande 2023/24:FöU1y

Kommissionens arbetsprogram 2024

Till utrikesutskottet

Utrikesutskottet har beslutat att ge övriga utskott tillfälle att yttra sig över kommissionens arbetsprogram för 2024 (COM(2023) 638) inklusive bilagor.

I yttrandet lämnar försvarsutskottet sin övergripande syn på de delar av kommissionens arbetsprogram som berör utskottets beredningsområde.

Utskottets överväganden

Kommissionens arbetsprogram 2024

EU-kommissionen antog den 17 oktober 2023 sitt arbetsprogram för 2024 (COM(2023) 638) med titeln Nå resultat i dag, stå redo i morgon. Enligt kommissionen ska arbetsprogrammet ses i ljuset av de tidsdanande utmaningar och möjligheter som präglar dagens Europa. Kommissionen lyfter fram klimatkrisen, den digitala revolutionen, artificiell intelligens, Rysslands anfallskrig mot Ukraina, ökande energi- och levnadskostnader, migration samt tillväxt och konkurrenskraft som särskilt avgörande frågor. Kommissionens arbetsprogram för 2024 innehåller 15 nya politiska initiativ.

Inom försvarsutskottets beredningsområde framhåller kommissionen att EU:s säkerhets- och försvarspolitik fortsätter att präglas av Rysslands anfallskrig mot Ukraina, och kommissionen betonar EU:s orubbliga solidaritet med Ukraina och fördömande av den ryska aggressionen. I arbetsprogrammet uppmärksammas även de brister i medlemsstaternas försvarslager som det omfattande militära stödet till Ukraina medfört. Kommissionen redogör för hur EU svarat på detta genom att stärka den europeiska försvarsindustrin, bl.a. genom att inrätta instrumentet för förstärkning av den europeiska försvarsindustrin genom gemensam upphandling (Edirpa) och förordningen om stöd för ammunitionstillverkning (ASAP). Vidare framhåller kommissionen vikten av fortsatt samarbete mellan EU och Nato, och beskriver hur samarbetet i och med den tredje gemensamma deklARATIONEN, har utökats till att omfatta nya viktiga områden som resiliens, ny och disruptiv teknik samt försvar och rymd.

I arbetsprogrammet lyfts även EU:s rymdstrategi fram som ett betydande initiativ för unionens säkerhet och försvarsförmåga framöver liksom den uppdaterade maritima säkerhetsstrategin

Vidare anför kommissionen att den kommande europeiska försvarsindustriella strategin (European defence industrial strategy) kommer att ge ytterligare impulser för att utveckla medlemsstaternas försvarskapacitet med utgångspunkt i en modern och resiliens europeisk försvarsteknisk och försvarsindustriell bas. Inom ramen för detta avser kommissionen att fortsätta att konsolidera åtgärder för att säkerställa kontinuiteten när det gäller att stärka den europeiska försvarsindustriella basen efter 2025. Under 2024 kommer kommissionen att fortsätta arbetet med att genomföra den strategiska kompassen för att stärka unionens försvarsberedskap.

Även cybersäkerhet uppmärksammas i arbetsprogrammet. Kommissionen menar bl.a. att förordningen om åtgärder för att stärka solidariteten och kapaciteten i unionen att upptäcka, förbereda sig inför och hantera cyberhot och cybersäkerhetsincidenter (cybersolidaritetsakten) kommer att spela en nyckelroll för EU:s cyberförsvar och resiliens gentemot olika typer av hybridhot framgent.

När det gäller civilt försvar och krisberedskap understryker kommissionen betydelsen av en resilient union som kan möta olika typer av kriser och katastrofer. Kommissionen redogör för de satsningar som gjorts i detta syfte, inklusive fördubblingen av EU:s brandbekämpande luftflotta och förstärkning av EU:s civilskyddsmekanism.

Utskottets ställningstagande

Utskottet välkomnar kommissionens arbetsprogram för 2024 och vill i enlighet med vad som anförs i programmet betona vikten av solidaritet med Ukraina och fortsatt fördömande av den ryska aggressionen.

Utskottet ser positivt på att arbetsprogrammet uppmärksammar de underskott i medlemsstaternas försvarsmateriellager som det omfattande militära stödet till Ukraina medfört. Utskottet konstaterar att EU vidtagit åtgärder för att hantera dessa underskott, bl.a. genom att inrätta instrumentet för förstärkning av den europeiska försvarsindustrin genom gemensam upphandling (Edirpa) och förordningen om stöd för ammunitionstillverkning (ASAP). Utskottet välkomnar satsningar på den europeiska försvarsindustrin och åtgärder som syftar till att öka dess produktionskapacitet. Utskottet anför att produktion av ammunition bör vara särskilt prioriterat och ser positivt på de initiativ som tagits, men konstaterar att målsättningar inom området skulle kunna vara än mer ambitiösa och ha en bredare ansats i fråga om olika typer av ammunition. Det nuvarande initiativet fokuserar i stor utsträckning på artilleriammunition och utskottet betonar vikten av satsningar även på andra typer, såsom finkalibrig ammunition. Därför lyfter utskottet fram behovet av ytterligare åtgärder med syfte att komplettera och stödja målsättningarna i ASAP.

Utskottet förutsätter att EU bedriver en försvarspolitik som skapar goda förutsättningar för att uppnå de mål som satts upp för försvarsmaterielproduktion.

I övrigt har utskottet inget att anföra med anledning av kommissionens arbetsprogram för 2024.

Stockholm den 16 november 2023

På försvarsutskottets vägnar

Peter Hultqvist

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Peter Hultqvist (S), Sven-Olof Sällström (SD), Jörgen Berglund (M), Helén Pettersson (S), Björn Söder (SD), Johan Andersson (S), Helena Bouveng (M), Heléne Björklund (S), Anna Starbrink (L), Erik Ezelius (S), Alexandra Anstrell (M), Hanna Gunnarsson (V), Mikael Oscarsson (KD), Mikael Larsson (C), Lars Püss (M), Emma Berginger (MP) och Gustaf Göthberg (M).